

*** 2 آذر در گذر تاریخ**

*** هم پیمان شدن حضرات آیات بهبهانی و طباطبائی به منظور نیل به مشروطه (1284 ش)**
اشاره:

انتشار عکس موسیونوژ بلژیکی مدیر کل گمرک ایران با لباس روحانیت شیعه در مجلس لهو و لعب، خشم مردم متدین و علماء را برانگیخت.

در این میان، کوبنده‌ترین و مؤثرترین اعتراض از جانب سید عبدالله بهبهانی، عالم بزرگ تهران، مشاهده شد.

مظفرالدین شاه در پی اعتراضات سهمناک بهبهانی، نامه‌ای به او نوشت و به برآوردن خواسته‌های وی تعهد سپرد.

اما با آرام شدن مردم و فروکش کردن هیجان‌های نخستین، اقدامی از سوی

شاه قاجار در این باره صورت نگرفت و این بار، بهبهانی مصمم شد تا به همراهی دیگر علما، نهضت را شوری تازه ببخشد. برای این اساس، مقصود خود را با

علمای نامدار و بزرگ تهران در میان گذاشت که

در این میان تنها سید محمد طباطبائی اظهار داشت که به خاطر مشروطه، حاضر است بهبهانی را همراهی کند.

آیت‌الله بهبهانی نیز همکاری طباطبائی را مغتنم شمرد و دوم آذر 1284 ش به منزل طباطبائی رفت و پس از مذاکره، هم‌پیمان و متفق شدند که در مبارزه علیه استبداد و ظلم حکومت تا رسیدن به هدف اصلی یعنی مشروطه، از یاری یکدیگر باز نایستند.

این نشست که به پیمان «سیدین سندن» معروف شد، در تاریخ مشروطیت اهمیتی بس بزرگ یافت تا جایی که رشد نهضت مشروطه‌خواهی رابه آن دو بزرگوار دانسته‌اند.

*** تشکیل «کمیته دفاع ملی» در قم در جریان جنگ جهانی اول (1294 ش)**
اشاره:

پس از تجاوز ارتش روس به ایران در جریان جنگ جهانی اول و پیشروی

تا نواحی اطراف تهران و انحلال

مجلس شورای ملی، طبق هماهنگی به عمل آمده با احمد شاه قاجار، قرار بر این شد که شاه به طرف اصفهان حرکت کند و پایتخت به آن شهر منتقل شود.

اما پس از مذاکرات بسیار با نمایندگان روس و انگلیس نظر احمدشاه تغییر کرد و به

اطلاع دربار رسید که قوای روس به پایتخت حمله نخواهند کرد.

در این حال، عده‌ای از نمایندگان مجلس، روحانیان بلند پایه و تجار تهران، پایتخت را به قصد قم ترک کردند و در قم، کمیته دفاع ملی

را تأسیس نمودند. در این حال فرمان جهاد علیه روس از طرف علما صادر شد و

هیئتی مأمور تدارک اسلحه گردید.

در همین ایام، قوای جنگی روسیه، شهر ساوه را تصرف کرده، به سمت قم پیشروی کردند. اعضای کمیته دفاع ملی که قوای مهاجم را در پیش روی خود دیدند، به سرعت رهسپار اصفهان شدند و پس از چند روز توقف،

به سمت کرمانشاه حرکت کردند. قوای روسیه نیز پس از تصرف ساوه، شهرهای قم و کاشان را اشغال کردند و برای مقابله با کمیته راهی کرمانشاه شدند.

این کمیته در کرمانشاه، دولت موقتی تشکیل داد و به جنگ روس‌ها رفت. پس از چندین درگیری بین قوای روس و انگلیس با کمیته دفاع ملی، این کمیته مجبور شد جای خود را تغییر دهد و مدتی در قصر شیرین و موصل در عراق اقامت نموده، سرانجام

به استانبول رفتند.
این کمیته و دولت موقت در اردیبهشت سال بعد
با نامی دیگر اعلام موجودیت کرد، اما سرانجام پس از پایان جنگ منحل شد.

* هجوم وحشیانه ایادی
رژیم پهلوی به حرم مطهر
امام رضا(ع) (1357 ش)
اشاره:

روز دوم آذر 1357، در مشهد تظاهرات نسبتاً آرامی از طرف مردم به وقوع پیوست و تظاهرکنندگان وارد صحن حرم امام رضا(ع) شدند. ناگهان نظامیان رژیم، مردم را به گلوله بستند و عده‌ای از مردم مبارز جان خود را از دست دادند. گلوله باران بارگاه مقدس ثامن الحجج(ع) خشم مردم را چندین برابر کرد و عکس العمل علما را به بار آورد. حضرت امام خمینی(ره) طی پیامی متذکر شدند: دولت یاغی نظامی، به امر شاه، تر و خشک را به آتش کشیده و یکی از بزرگ‌ترین ضربه‌های این جنایتکار به اسلام، به مسلسل بستن بارگاه قدس علی بن موسی الرضا صلوات الله علیه است. پس از آن، امام، روز پنجم آذر را عزای عمومی اعلام نمودند. متعاقب پیام امام، سایر آیات عظام و مراجع تقلید نیز پیام‌هایی در محکوم کردن عملیات نظامیان در مشهد فرستادند و روز عزای ملی را تأیید و بر آن تأکید نمودند.

* برگزاری کنگره جهانی بررسی قداست و امنیت حرم امن
در تهران (1366 ش)
اشاره:

در حالی که کمتر از چهار ماه از وقوع جمعه خونبار مکه در نهم مرداد 1366 (6 ذی حجه 1407 قمری) می‌گذشت، کنگره جهانی بررسی قداست و امنیت حرم امن الهی با حضور بیش از دویست تن از علما و متفکران اسلامی از سی و شش کشور جهان و تعدادی از شخصیت‌های علمی و سیاسی کشورمان در تهران برگزار شد. در این کنگره، موضوعاتی از قبیل قداست و امنیت حرم از دیدگاه قرآن و فقه اسلامی و قوانین و عرف بین المللی؛ رابطه متقابل حج و حرمت حرم، انقلاب اسلامی و حج در سال‌های گذشته و وظیفه امت اسلامی در حفظ و تقدس حرمت حرم، مورد بحث و بررسی قرار گرفت. همچنین در این کنگره، علاوه بر اعضای شرکت کننده، تعدادی از سازمان‌ها و احزاب اسلامی خارج از کشور نیز با ارسال تلگراف و پیام‌هایی، ضمن محکوم کردن کشتار زائران بیت الله الحرام، از برگزاری این کنگره حمایت و استقبال نمودند.

* درگذشت محقق و مترجم معاصر استاد دکتر «محمد حسن لطفی تبریزی» (1378 ش)
اشاره:

استاد دکتر محمدحسن لطفی تبریزی، مدرک دکترای خود را از آلمان گرفت و از سال 1329 تا پیروزی انقلاب اسلامی به وکالت پرداخت. دکتر لطفی تبریزی پس از آن، عمر خود را وقف خواندن و نوشتن و ترجمه آثار فلسفی نمود و با تسلطی که به زبان‌های آلمانی، انگلیسی و فرانسوی داشت، در زمره بهترین مترجمان آثار فلسفی قرار گرفت. وی ترجمه آثار کلاسیک و متون اصلی فلسفه، آثار متعددی به وجود آورد که زندگی و آثار افلاطون، دوره آثار افلاطون، فرهنگ رنسانس و خاطرات سقراط از آن جمله‌اند.

* رحلت آیت‌الله شیخ «محمدعلی اردوبادی» از علما و مراجع تقلید شیعه (1380 ق)
اشاره:

شیخ محمدعلی اردوبادی فرزند میرزا ابوالقاسم، از علما و مراجع تقلید شیعه در تبریز به دنیا آمد و پس از تکمیل مقدمات و سطوح دروس حوزه، به کربلا هجرت نمود. فقه و اصول را از محضر استادانی چون فاضل اردکانی و شیخ زین‌العابدین مازندرانی و حکمت و فلسفه را از

محضر میرزا علامه برغانی فرا گرفت. آن‌گاه نجف اشرف را مسکن خویش قرار داد و مدارج عالی اجتهاد را پیمود. شیخ محمدعلی اردوبادی اطلاعات بسیاری در شرح حال رجال داشت و در روایات و اخبار و شعر و ادبیات استاد بود. پس از فوت حضرات آیات مامقانی و شربانی، شیعیان آذربایجان و قفقاز و تمامی روسیه در امر تقلید به وی رجوع کردند. تألیفات آیت‌الله اردوبادی را بالغ بر 52 کتاب نام برده‌اند. از آن جمله: *الْقَبَسَاتُ فِي أَصُولِ الدِّينِ*، *مَنَاهِجُ الْيَقِينِ*، *الشَّهَابُ الْمُبِينُ*، *الشُّهُبُ الثَّقِيبَةُ*، *رجوم الشیاطین* و

* درگذشت فهیمه راستکار ، دوبلور و بازیگر سینما، تلویزیون و تئاتر ایرانی (1391ش)

* ورود مارشال بوریس
پسر عموی امپراطور روس
به تهران و با ملاقات وی احمدشاه (1295ش)
* 11 صفر در گذر تاریخ

* درگذشت «سراج»
فقیه، محدث و قاری بزرگ
قرن پنجم هجری (501 ق)
اشاره:
جعفر بن حسین بن احمد مشهور به سراج در سال 419 ق متولد شد. وی در علوم فقه، حدیث، قرائت، نحو و لغت مهارت یافت و برای کسب این علوم به سرزمین‌های بسیاری چون مصر و شام سفر کرد.
وی همچنین اشعاری چند از خود به یادگار گذاشته است. از جمله آثار سراج می‌توان به *نظامُ المناسک* اشاره نمود. سراج در 82 سالگی درگذشت.

* اشغال شهر ساوه توسط قوای روس در جریان جنگ جهانی اول (1334 ق)

* 23 نوامبر در گذر تاریخ

* کشته شدن «فرناندو مازلان» دریانورد پرتغالی و پیشاهنگ استعمار (1521م)

* قرار گرفتن پرچم ایران برای نخستین بار بر فراز قطب شمال (1951م)

* مرگ «آلدوس هاکسلی» نویسنده معروف انگلیسی (1963م)

* تصویب تشکیل کشور فلسطین از سوی مجمع عمومی سازمان ملل متحد (1974م)